

Fakulteten för Humaniora och samhällsvetenskap

Utbildningsplan

Samhällsanalytiker

Programkod:	SGLYS
Programmets benämning:	Samhällsanalytiker Social analysis
Högskolepoäng/ECTS:	180
Beslut om inrättande:	Utbildningsplanen är fastställd av fakultetsnämnden vid fakulteten för humaniora och samhällsvetenskap 2016-09-08 att gälla studenter antagna från och med ht 2017.
Undervisningsspråk:	Svenska
Utbildningsnivå:	Grundnivå
Examenskategori:	Generell examen
Behörighetskrav	Grundläggande behörighet samt Matematik 2a eller 2b eller 2c och Samhällskunskap 1b eller 1a1 + 1a2. För valfria kurser inom programmet kan andra behörighetskrav tillkomma under utbildningen.

Inledning

På programmet Samhällsanalytiker utbildas analytiker som förmår att hantera och bilda kunskap kring komplexa sociala processer. Ämnesmässigt står programmet på sociologisk och socialpsykologisk grund. Den socialpsykologi som avses är en inriktning inom sociologin, som är huvudområdet för utbildningen.

Programmet undervisar om organisering, som avser processer där människor tillsammans skapar formella och informella hierarkier, marknader och nätverk. Ett viktigt perspektiv är public sociology, som handlar om att agera som kunskapsproducent med förståelse för kunskapens sociala grundförutsättningar.

De färdigheter som programmet ger, används inom ett brett spektrum av yrken och examinerade studenter kan exempelvis arbeta som analytiker, utredare, beteendevetare, forskare, metodstödare, marknadsförare, coach eller verksamhetsutvecklare. Arbetsgivare finns i såväl offentlig som privat sektor, liksom i frivilligorganisationer och övriga civilsamhället.

Utbildningens mål

Utbildningens mål utgörs dels av de nationella mål som ska uppnås för en kandidatexamen, dels av de lokala mål som finns för programmet.

Nationella mål

Kunskap och förståelse

För kandidatexamen skall studenten

- visa kunskap och förståelse inom sociologin, inbegripet kunskap om områdets vetenskapliga grund, kunskap om tillämpliga metoder inom området, fördjupning inom någon del av området samt orientering om aktuella forskningsfrågor.

Färdighet och förmåga

För kandidatexamen skall studenten

- visa förmåga att söka, samla, värdera och kritiskt tolka relevant information i en problemställning samt att kritiskt diskutera företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att självständigt identifiera, formulera och lösa problem samt att genomföra uppgifter inom givna tidsramar,
- visa förmåga att muntligt och skriftligt redogöra för och diskutera information, problem och lösningar i dialog med olika grupper, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt arbeta inom sociologi.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För kandidatexamen skall studenten

- visa förmåga att inom sociologin göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällliga och etiska aspekter,
- visa insikt om kunskapens roll i samhället och om människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att utveckla sin kompetens.

Lokala mål

För kandidatexamen ska studenten kunna

- visa kunskap om sociologins och socialpsykologins klassiska och samtida teorier med särskild avseende på organisering,
- insamla data, genomföra analys och rapportera resultat med utgångspunkt i public sociology eller liknande kunskapsteoretiska sociologiska inriktningar,

- förstå förutsättningarna för användningen av sociologi och socialpsykologi i praktiskt arbete i olika sektorer av samhället,

Utbildningens uppläggning

Programmet Samhällsanalytiker omfattar sex terminer.

Undervisningen kan indelas på två sätt. För det första syftar kurserna till att förmedla kunskap inom fyra områden: samhället, individen i samhället, social förändring och komplexa sociala processer. Programmets fyra första terminer är tematiserade enligt denna uppdelning, medan den femte terminen är valfri och den sjätte syftar till sammanfattning och tillämpning av tillägnade kunskaper och färdigheter. För det andra kan programmets kurser delas in i didaktiska kategorier: introduktionskurser, teoretiska och tematiska kurser, samt metodkurser.

I programmets introduktionskurser, samtliga förlagda till programmets första termin, tillägnas studenterna en förståelse för forskningsområdet organisering, samt ämnena sociologi och socialpsykologi. Poängen är att ge en förståelseram inom vilken studenten kan placera in programmets senare kurser. Vidare presenteras redskap för att genomföra grupp- och projektarbete på ett medvetet sätt. Förmågan att arbeta i grupper och projekt övas under hela programmet i och med att många kurser har examinationsmoment som kräver den typen av samverkan mellan studenterna.

Utbildningens metodinslag är upplagda såväl för att förbereda för ett framtida yrkesutövande, som för att ge insikter i vetenskapligt hantverk och därmed förbereda för vidareutbildning på avancerad nivå och forskarnivå. Studenten tränas i såväl sociologiska som socialpsykologiska undersökningsmetoder och de övas i både intervju, samtals- och observationsmetodik. Programmet innehåller också inslag av praktiskt projekt- och förändringsarbete.

På de tematiska kurserna syftar undervisning och examination till att göra studenten redo att bidra till kunskapsbildningen inom ett visst tematiskt avgränsat område. En viktig del i dessa kurser är att det avhandlade temat förankras i och relateras till frågan om organisering.

Laborationer är ett viktigt inslag i programmet. Det kan röra sig om olika typer av rollspel, en vanlig metod inom socialpsykologin, som hjälper studenten att förstå andra människor i en given situation och öppnar för socialpsykologisk och sociologisk reflektion och analys. Laborationer innefattar även observation av social interaktion, enklare intervjuer och så vidare. Gästföreläsare inbjuds att berätta om egna erfarenheter av jobb som kan vara aktuella, samt ge en överblick över för utbildningen intressanta empiriska fält.

Under programmet erbjuds kontinuerligt skrivstugor tillsammans med lärare, där studenten tränas i skrivande. Textproduktion är en central del av programmet och studenten tillägnas tekniker som gör skrivandet mer medvetet, kvalitativt och lustfyllt. Skrivstugor kan komma att inkluderas som ett examinerande moment i vissa kurser.

Under den femte terminen kan studenten välja att göra arbetsförlagd praktik, genomföra utlandsstudier eller bredda sig genom studier i statsvetenskap, kulturgeografi eller miljövetenskap.

Det avslutande examensarbetet ägnar studenten åt att undersöka och besvara en frågeställning som de själva formulerat. Ansvariga lärare uppmuntrar och underlättar för studenten att göra arbetet i projektform med uppdrag från extern aktör.

Utbildningens innehåll

Programmets studiegång. Observera att de i programmet ingående kurserna kan ha andra namn samt ges i en annan följd än vad som anges här.

Termin 1: Samhällsorganisering, public sociology och forskningspraktik

Den första terminen är utformad för att studenten genom studier och praktiska övningar snabbt ska kunna bilda sig en uppfattning om programmets innehåll, ämnesbas och få en orientering i temat organisering.

Terminen börjar med kursen *Sociologisk baskunskap*, där ämnena sociologi och socialpsykologi introduceras. Genom kursen tillägnar sig studenten en uppfattning om sociologiskt tänkande och praktik. Därefter följer introduktionskursen *Organisering*, där centrala begrepp diskuteras och problematiseras. I både denna och föregående kurs får studenten även kunskap om hur centrala svenska samhällsinstitutioner är organiserade.

Genom metodkursen *Vägar till kunskap*, får studenten grundläggande orientering i vetenskapsteori, forskningsprocessens olika faser och metodproblem i samband med sociologiska och socialpsykologiska undersökningar. Metodkursen återkopplar genom reflektion över undersökningar till organisering. Den syftar också till att ge studenten en bas att stå på för att själva reflektera över och bedöma hur de ska handla i förhållande till forskningsetiska spörsmål.

Under terminens sista kurs, *Public sociology, forskningsmiljö och -praktik*, får studenten lära känna den sociologiska forskningen vid universitetet, samtala med forskare och själva utföra laborationer med forskningsanknytning. Studenten får också reflektera över relationen mellan sammanhang, makt och kunskapsbildning, med särskild utgångspunkt i public sociology.

Kurserna är:

Sociologisk baskunskap 7,5 hp

Organisering 7,5 hp

Vägar till kunskap 7,5 hp

Public sociology, forskningsmiljö och -praktik 7,5 hp

Termin 2: Individerna i samhället

Under den andra terminen tillägnar sig studenten verktyg för att förstå individerna i samhället, hur individer påverkas, samspekar och gör motstånd. Terminen inleds med

den teoretiska kursen *Sociala samspel och strategier* i vilken forskning om interaktion och strategiskt handlande introduceras. Kursen kan också ses som en grundläggande orientering i socialpsykologi. Därpå följer ytterligare en teoretisk kurs, *Organisering, kategorisering och motstånd*, där teorier om hur individer organiseras av samhället genom kategorisering och hur de själva organiserar motstånd presenteras. I den tredje kursen, *Det vetenskapliga arbetssättet*, som är en metodkurs, fördjupar studenten sina kunskaper och förmågor om kvalitativ och kvantitativ metod. I kursen fokuseras på vetenskapsteorier och datainsamling. Studenten får möjlighet att genomföra en mindre undersökning och att diskutera vetenskapsteori i relation till den egna forskningspraktiken.

Under terminens sista kurs, *Projektarbete*, skriver studenten ett självständigt arbete.

Kurserna är:

Sociala samspel och strategier 7,5 hp

Organisering, kategorisering och motstånd 7,5 hp

Det vetenskapliga arbetssättet 7,5 hp

Projektarbete 7,5 hp

Termin 3: Social förändring

Under den tredje terminen fokuserar tematiska kurser på social förändring genom tre centrala exempel: demografisk förändring, media och sociala rum, samt globalisering. Den avslutande kursen fokuserar förändring av kunskapsbildarens och kunskapsbildningens roll i samhället. Terminen inleds med kursen *Samhällsförändring i demografisk belysning*, där det svenska samhällets historiska och nuvarande förändringar diskuteras och analyseras med hjälp av nationella och internationella demografiska data. Kursen fokuserar särskilt de demografiska problem som det svenska samhället står inför. Under terminens andra kurs *Media och det sociala rummets förändringar*, diskuteras vad förändringar av medielandskapet och framväxten av sociala media innebär i termer av social förändring. Genom kursen tillägnar sig även studenten analysverktyg för att själv förstå media och rum.

På terminens tredje kurs, *Globala perspektiv och processer*, vidgar studenten sina kunskaper och förståelse för organisering. Kursinnehållet ger också insikt i hur lokala, regionala och andra processer påverkas av globaliseringen.

Terminen avslutas med en fördjupning om samhällsanalytikerns roll i samhället. På kursen *Public sociology* fördjupas kunskaper om sammanhang, makt och kunskapsbildning. Studenten får reflektera över hur och av vem kunskap skapas i relation till olika samhällsaktörer och samhällssektorer, med utgångspunkt i public sociology. Under kursen problematiseras kunskapsbegreppet utifrån olika perspektiv, parallellt med att studenterna ges praktiska uppdrag som på olika sätt involverar dem i externa verksamheter. Visst fokus ligger också på att visa studenten hur några viktigare externa verksamheter är organiserade.

Kurserna är:

Samhällsförändring i demografisk belysning 7,5 hp

Media och det sociala rummets förändringar 7,5 hp

Globala perspektiv och processer 7,5 hp
Public sociology 7,5 hp

Termin 4: Att skapa kunskap om komplexa sociala processer

Under den fjärde terminen fokuseras på komplexa processer. Detta är processer som sällan kan beskrivas med en enda teori, utan där kunskapsbildning kräver en växelverkan mellan flera teorier och metoder. Under terminen lär sig studenten därför att använda, reflektera över och problematisera de kunskaper och förmågor som de hittills förvärvat i programmet.

Terminen är indelad i två tematiska kurser. I den första kursen, *En komplex värld*, fokuseras komplexa processer genom att kombinera ett större empiriskt arbete kring ett komplext fenomen med förståelse av klassisk och modern sociologisk teoribildning. På kursen *Organisationer, organiseringsprocesser och samhällsanalytikern*, lyfts områdena organisation, ledarskap och problemlösning fram. I den sistnämnda kursen lär sig studenten att leda och organisera kunskapsbildning och föreslå lösningar på specifika problem. I kursen kopplas forskning och teori om organisationer, organisering, grupprocesser och ledning samman med praktiska övningar för att studenten ska tillägna sig verktyg för att reflektera över och förbättra sin förmåga att leda projekt skapa kunskap inom olika verksamheter.

Innehållet på båda kurserna omfattar exempel från aktuell forskning. Under terminen växlas teori, metod och laborationer för att studenten ska ges möjlighet att diskutera sociologin och socialpsykologin som bas för kunskapsbildning i sammanhang präglade av komplexa processer.

Kurserna är:

En komplex värld 15 hp

Organisationer, organiseringsprocesser och samhällsanalytikern 15 hp

Termin 5: Fri termin

Den femte terminen är valfri, vilket innebär att studenten kan söka kurser vid andra institutioner eller universitet, även internationellt. Programförtur gäller endast om man väljer att söka kurser vid Karlstads universitet. Statsvetenskap, kulturgeografi och miljövetenskap är tre exempel på ämnen som studenten kan välja. Tanken är att de därmed får kunskaper om andra processer än de sociala – exempelvis politiska, geografiska eller ekologiska – vilka de sedan kan ta med in i programmet under sista terminen och relatera till kunskaper som förmedlas inom programmet. Studenten har också möjlighet att genomföra arbetsplatsförlagd praktik under denna termin.

Termin 6: Självständig fördjupning

Den sjätte terminen är inriktad på sammanfattning och självständig fördjupning. Studenter som läst kurser vid andra institutioner eller universitet, eller som praktiserat under den femte terminen, ska nu få möjlighet att återrapportera sina kunskaper till de andra studenterna och att relatera dem till ämneskunskaperna inom programmet. Tanken är att terminens kurser ska anpassas efter dessa kunskaper, så att studenterna

ökar sin förmåga att analysera det komplexa samspelet mellan sociala processer och andra förlopp.

Terminen inleds med den teoretiska kursen *Teorier om organisering och komplexitet*, där studenten sammanfattar, kompletterar, jämför och problematiserar teorier om organisering som tagits upp i programmet. Ytterst sett ska studenten här vidareutveckla och fördjupa sin förmåga att ta till sig, jämföra och använda teorier.

Kursen *Förståelse och analys*, utgör en metodologisk och metodmässig fördjupning inom samhällsvetenskaplig forskning. I kursen behandlas olika metodologier och forskningsstrategier med avseende på bland annat generaliseringar, slutledningar, förklaringsansatser och teoriers roll i forskning. Särskild vikt läggs dock vid analys av kvalitativt och kvantitativt datamaterial. Tanken är att kursens växlingar mellan metodologi och analys inskräper en reflexiv och prövande hållning hos studenten. Under kursen *Examensarbete i sociologi* ges studenten möjlighet att genomföra självständig kunskapsbildning med stöd från handledare. Studenten uppmuntras särskilt att arbeta på uppdrag från extern aktör.

Kurserna är:

Teorier om organisering och komplexitet 7,5 hp

Förståelse och analys 7,5 hp

Examensarbete i sociologi 15 hp

Examensbenämning

Filosofie kandidatexamen

Huvudområde: Sociologi

Bachelor of Social Science

Major: Sociology

Tillgodoräknande av kurs

Student äger enligt högskoleförordningen kap 6 §§6-8 efter prövning rätt att tillgodoräkna sig tidigare högskolestudier.

Övrigt

Studier vid annat universitet eller högskola

Önskar den studerande läsa kurser vid annat universitet eller högskola inom eller utom landet sker ansökan och antagning till dessa kurser på den sökandes eget initiativ.

Regler för utbildning på grundnivå

Regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.